

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»**

Кафедра педагогічних технологій початкової освіти

ВІЩУКАЄВА К. М.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ТА ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК**

**Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
І-ІІ року навчання спеціальності 231 «Соціальна робота»**

Одеса – 2025

УДК: 378.147.34:364.13

*Рекомендовано до друку вченою радою Університету Ушинського
(протокол № 9 від 27 лютого 2025 р.)*

Рецензенти:

Хлівнюк Т.П. – кандидат політичних наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної роботи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;

Леонова В.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогічних технологій початкової освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

Віщукаєва К.М.

Методичні рекомендації до проведення навчальних та виробничих практик [для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 231 «Соціальна робота»]. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 30 с.

Методичні рекомендації з проходження навчальних та виробничих практик мають на меті надати здобувачам вищої освіти практичну допомогу в організації практики й оформленні звітної документації. Методичні рекомендації включають перелік питань та документів, що повинен опанувати студент під час проходження навчальних та виробничих практик; етапи та завдання проходження практики; порядок складання, оформлення і захисту звітної документації. Методичні рекомендації можуть бути використані здобувачами вищої освіти спеціальностей 231 «Соціальна робота», а також викладачами закладів вищої освіти

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ І ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота.....	6
НАВЧАЛЬНА (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА) ПРАКТИКА.....	7
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ.....	11
ВИРОБНИЧА (СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНА) ПРАКТИКА.....	16
ВИРОБНИЧА (ДІАГНОСТИЧНА) ПРАКТИКА.....	20
ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ...	26
ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ.....	28
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	29

ВСТУП

Сучасний фахівець із соціальної роботи у нових умовах організації процесу допомоги та підтримки вразливих категорій населення покликаний здійснювати творчий пошук ефективних, нестандартних підходів до вирішення складних соціальних проблем, уміти запроваджувати новітні соціальні технології, оригінальні педагогічні ідеї, інноваційні методи, прийоми і форми організації пізнавальної діяльності. Мова йде про професійну культуру фахівця із соціальної роботи, його професіоналізм як цілісного суб'єкта, активного, творчого, такого, що вміло поєднує колективну діяльність та індивідуальну творчість. Значний потенціал у формуванні професійної культури майбутнього фахівця із соціальної роботи полягає в організації неперервної практичної підготовки студентів на протязі всього його навчання у закладі вищої освіти. Практика дозволяє закріпити засвоєні знання, оволодіти навичками професійної діяльності, формувати ту своєрідність, яка вирізняє фахівця професіонала. Цей факт визначає необхідність пошуку шляхів вдосконалення практики студентів – майбутніх фахівців із соціальної роботи. Специфіка підготовки бакалаврів соціальної роботи вимагає особливої ґрунтовної практичної підготовки. Студенти факультету початкового навчання спеціальності «Соціальна робота» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» згідно навчального плану проходять наступні види практик у установах/організаціях різного спрямування (освітніх та соціальних), що працюють у сфері соціальної роботи. Одним із основних завдань освітньої програми «Соціальна робота» є забезпечення безперервності навчання здобувачів, поглиблення теоретичних та практичних (фахових) знань й умінь з вивчених дисциплін та формування практичних умінь та навичок в професійній діяльності.

Наскрізна програма практики здобувачів за спеціальністю 231 «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є основним навчально-методичним документом, який визначає всі аспекти проведення

практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практики, її системність, неперервність і послідовність підготовки здобувачів.

Наскрізна програма практик розроблена відповідно до Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що затверджено та введено в дію наказом МОН України від 24 квітня 2019 року №557; Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Освітньої програми «Соціальна робота» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 «Соціальна робота», навчального плану.

Мета та завдання практичної підготовки: підготовка фахівців з соціальної роботи, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і практичні проблеми у сфері соціальної роботи та соціальної педагогіки, відповідно до основних напрямів державної політики у галузі освіти, актуальних запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, потреб споживачів освітніх та соціальних послуг, що передбачають певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов, та зорієнтованих на подальшу фахову самоосвіту.

ОСНОВНІ ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ І ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК
за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота»

Шифр за ОПП	Вид практики	Кількість кредитів(годин)	Семестр
ОК 27	Навчальна (ознайомлювальна)	4 (120)	2
ОК 28	Навчальна практика соціального супроводу	5 (150)	4
ОК 29	Виробнича (соціально-виховна)	5 (150)	6
ОК 30	Виробнича (діагностична)	8 (240)	7

Під час реалізації навчальних і виробничих практик за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» формуються такі **програмні результати навчання (ПРН)**:

ПРН 05. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обрати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності, в тому числі на етапі раннього втручання.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні

ПРН 25. Самостійно проєктувати, організовувати та реалізовувати власні соціальні програми створювати соціально-педагогічні проєкти, виявляти зміст діяльності, що забезпечить запланований результат.

НАВЧАЛЬНА (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА) ПРАКТИКА

Мета навчальної (ознайомлювальної) практики - формування професійної позиції фахівця у галузі соціальної роботи, стилю поведінки, світогляду, професійної етики; аналіз та вивчення особливостей роботи означеного фахівця в установах/організаціях різного типу.

Місце проведення практики – установи/організацій різного спрямування (освітніх та соціальних), що працюють у сфері соціальної роботи.

Ознайомлювальна практика – перший вид практик в навчальному процесі, що є особливим видом навчальних занять, безпосередньо спрямованих на формування уявлень про практичні навички майбутньої професійної діяльності. Практика дає студентам можливість осмислити майбутню професійну діяльність, розвинути професійну допитливість, сформувати світогляд студентів на рівні початкових знань про соціальну сферу та початковий інтерес у науково-дослідній сфері. Під час ознайомлювальної практики студенти мають можливість ознайомитися з особливостями роботи фахівця із соціальної роботи в організації/установах,

ознайомитися з основними методами його роботи, вивчити функції та особливості соціальної та соціально-педагогічної роботи в організаціях.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності, в тому числі на етапі раннього втручання.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

Унаслідок досягнення результатів практичної підготовки здобувачі вищої освіти в контексті змісту *навчальної (ознайомлювальної) практики* мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності (СК)

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

Завдання ознайомлювальної практики: сприяти розвитку у студентів предметно-теоретичних, інформаційно-дослідницьких та методичних компетенцій і формувати відповідні компетенції, у тому числі:

- поглибити та закріпити теоретичні знання, отримані при вивченні курсів «Соціальна педагогіка», «Теорія і практика соціальної роботи», «Соціальний супровід клієнта».
- ознайомитись із специфікою роботи фахівця із соціальної роботи в установах різного типу, з його функціональними обов'язками, планом і умовами роботи, документацією;
- отримати необхідний соціально-педагогічний досвід у роботі з різновіковими та соціальними категоріями клієнтів.

Завдання з навчальної (ознайомлювальної) практики:

1. Проаналізувати структуру і зміст соціальної роботи установи/організації.
2. Ознайомлення з основними видами соціального інструментарію, використовуваного соціальною установою/організацією у своїй діяльності.
3. Ознайомлення з документами, що регулюють діяльність фахівця із соціальної роботи.
4. Ознайомлення з матеріалами для службового використання, що веде фахівець із соціальної роботи.
5. Ознайомлення з соціально незахищених категоріями населення, що виступають об'єктом соціальної роботи бази практики (клієнтом/об'єктом соціальної допомоги та захисту).
6. Участь в обслуговуванні населення, вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах

(непрацездатних, одиноких, літніх дітей з обмеженими можливостями та інших).

7. Набуття досвіду професійного спілкування та взаємодії з клієнтом та працівниками установ та організацій.

8. Підготувати щоденник студента-практиканта.

9. Підготувати звіт щодо проходження навчальної (ознайомлювальної) практики.

10. Підготувати презентацію на підсумкову конференцію.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧА ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОЇ (ОЗНАЙОЛЮВАЛЬНОЇ) ПРАКТИКИ

<i>№</i>	<i>Види завдань</i>	<i>Кількість балів</i>
<i>I. Навчальна робота</i>		Максимальна кількість балів: 45
		з них:
1.1	Спостереження за діяльністю фахівця із соціальної роботи та здійснення аналізу його діяльності	1-15
1.2	Ознайомлення з матеріалами для службового використання, що веде фахівець із соціальної роботи	1-15
1.3	Ознайомлення з документами, що регулюють діяльність фахівця із соціальної роботи	1-15
<i>II. Залікові види робіт</i>		Максимальна кількість балів: 30
		з них:
2.1	Перелік вразливих категорій населення/клієнтів – об'єктів соціальної допомоги та захисту установою, що є базою практики	1-5
2.2	Перелік нормативних документів фахівця із соціальної роботи	1-5
2.3	Аналіз професійної діяльності фахівця із соціальної роботи	1-20

III. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми, захист результатів практики)		Максимальна кількість балів: 25
		з них:
3.1	Щоденник студента-практиканта	1-10
3.2	Захист результатів практики у вигляді усного звіту з критичним аналізом підсумків практики	1-15
ВСЬОГО:		100 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУТЬ ЗДОБУВАЧІ

Навчальна робота	Залікові види робіт	Оформлення звітної документації та захист	Підсумковий бал
45	30	25	100

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Під час проходження навчальної (ознайомлювальної) практики студенти готують такі матеріали (після закінчення проходження практики студенти протягом трьох днів подають керівнику практики таку документацію):

1. Письмовий звіт про проходження навчальної (ознайомлювальної) практики, підписаний безпосередньо керівником від бази практики та завірений печаткою навчального закладу.

2. Щоденник навчальної (ознайомлювальної) практики

3. Комплект матеріалів навчальної (ознайомлювальної) практики:

- соціальний паспорт закладу;

- аналіз діяльності фахівця із соціальної роботи;

- презентація про проходження навчальної (ознайомлювальної) практики.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ

Мета навчальної практики з соціального супроводу є засвоєння елементів соціального супроводу, формування практичних умінь та навичок

планування та організації здійснення соціального супроводу з різновіковими та соціальними категоріями клієнтів, розвиток професійно значущих якостей необхідні для його здійснення; удосконалення вмінь та навичок, набутих під час попередньої практики.

Основними *завданнями* навчальної практики з соціального супроводу є:

- вивчення та засвоєння елементів соціального супроводу та досвіду інноваційної роботи з клієнтом;
- допомога соціальним службам, установам, організаціям, визначених базами практики, у реалізації їх завдань щодо роботи з клієнтом;
- формування практичних умінь та навичок планування, організації та здійснення соціального супроводу з різновіковими та соціальними категоріями клієнтів;
- формування професійно значущих якостей фахівця із соціальної роботи необхідних для здійснення ефективного соціального супроводу;
- формування діагностичних вмінь і навичок, необхідних для проведення первинної соціальної діагностики особистості клієнта, навчитися систематизувати й аналізувати отриману інформацію;
- набуття досвіду професійного спілкування та взаємодії з клієнтом та працівниками установ та організацій.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 05. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обрати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 25. Самостійно проектувати, організовувати та реалізовувати власні соціальні програми проекти, виявляти зміст діяльності, що забезпечить запланований результат.

Унаслідок досягнення результатів практичної підготовки здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної практики з соціального супроводу мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК 22. Здатністю до проектування, організації та реалізації власних соціальних програм і проектів, виявлення змісту діяльності, що забезпечить запланований результат.

Під час навчальна практика з соціального супроводу здобувачі вищої освіти виконують наступні завдання:

1. Скласти зразок соціальної картки та акт оцінки потреб сім'ї/особи.

2. Участь у плануванні заходів з соціальної допомоги (2 заходи).
3. Відвідати та здійснити аналіз заходів фахівців із соціальної роботи щодо здійснення оцінки потреб та задоволення потреб дитини та її сім'ї.
4. Навчитися складати план заходів здійснення оцінки потреб та план соціального супроводу.
5. Добір діагностичного інструментарію щодо первинної соціальної діагностики.
6. Підібрати матеріал до проведення заходів з соціальної допомоги (2 заходи).
7. Практична участь у заходах з соціальної допомоги (2 заходи).
8. Підготувати щоденник студента-практиканта.
9. Підготувати звіт щодо проходження навчальної практики з соціального супроводу
10. Підготувати презентацію на підсумкову конференцію.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧИВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ З СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ

<i>№</i>	<i>Види завдань</i>	<i>Кількість балів</i>
I. Планування соціальної допомоги		Максимальна кількість балів: 40
		з них:
1.1	Складання зразка соціальної картки та акту оцінки потреб сім'ї/особи	1-10
1.2	Планування заходу з соціальної допомоги №1	1-10
1.3	Плануванні заходу з соціальної допомоги № 2	1-10
1.4	Аналіз заходів щодо здійснення оцінки потреб та задоволення потреб, які впроваджувалися фахівцем з соціальної роботи	1-10
II. Виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студента		Максимальна кількість балів: 30

		з них:
2.1	Укладання плану заходів здійснення оцінки потреб сім'ї/особи	1-5
2.2	Алгоритм заходу з соціальної допомоги № 1	1-10
2.3	Алгоритм заходу з соціальної допомоги № 2	1-10
2.4	Виступ з презентацією на підсумковій конференції з критичним аналізом підсумків практики	1-5
III. Заліковий комплекс завдань		Максимальна кількість балів: 20
		з них:
3.1	Протоколи матеріалів первинної соціальної діагностики	1-20
IV. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми, захист результатів практики)		Максимальна кількість балів: 10
		з них:
4.1	Щоденник студента-практиканта	1-5
4.2	Звіт щодо проходження навчальної практики з соціального супроводу	1-3
4.3	Захист практики	1-2
ВСЬОГО:		100 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУТЬ ЗДОБУВАЧІ

Планування соціальної допомоги	Виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студента	Заліковий комплект завдань	Оформлення звітної документації	Підсумковий бал
40	30	20	10	100

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Під час проходження навчальної практики соціального супроводу студенти готують такі матеріали (після закінчення проходження практики студенти протягом трьох днів подають керівнику практики таку документацію):

1. Письмовий звіт про проходження навчальної практики соціального супроводу, підписаний безпосередньо керівником від бази практики та завірений печаткою навчального закладу.

2. Щоденник навчальної практики соціального супроводу.

3. Комплект матеріалів навчальної практики соціального супроводу:

- Соціальна картка та акт оцінки потреб сім'ї /особи;
- протоколи первинної соціальної діагностики;
- плани-конспекти проведених заходів з соціальної допомоги (2 заходи) - (фото або відео фіксація проведених означених заходів додається обов'язково);
- виконані індивідуальні завдання;
- фото-, відео-матеріали про проходження практики;
- презентація про проходження навчальної практики соціального супроводу.

ВИРОБНИЧОЇ (СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОЇ) ПРАКТИКИ

Основною метою виробничої (соціально-виховної) практики є закріплення теоретичних знань в галузі соціальної педагогіки, та вдосконалення комплексу професійних умінь відповідно до обраної спеціалізації під час самостійної роботи (як стажер) на посаді соціального педагога. Під час практики студенти накопичують матеріал для написання курсового дослідження (проводять констатуючий експеримент, співбесіди з вчителями та учнями, тестування тощо), а також виконують інші завдання. Студент-практикант працює як з дитиною в соціально-педагогічному закладі, так і з її найближчим оточенням - родиною, школою, колективом ровесників, організаціями (правоохоронними, медичними, соціальними, освітніми), з якими комплексно співпрацює дана соціальна служба.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 05. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 25. Самостійно проектувати, організовувати та реалізовувати власні соціальні програми проєкти, виявляти зміст діяльності, що забезпечить запланований результат.

Унаслідок досягнення результатів практичної підготовки здобувачі вищої освіти в контексті змісту практики мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК 22. Здатністю до проектування, організації та реалізації власних соціальних програм і проєктів, виявлення змісту діяльності, що забезпечить запланований результат.

Під час виробничої (соціально-виховної) практики здобувачі вищої освіти виконують наступні завдання:

1. Вивчити дитячий колектив та скласти зразок соціального паспорту класу.
2. Розробити сценарії соціально-виховних заходів (2 заходи).
3. Провести соціально-виховні заходи.
4. Укласти календарно-тематичні плани роботи соціального педагога.
5. Розробити алгоритм соціально-виховних заходів.
6. Підібрати навчально-дидактичний, наочний та інший матеріал для розробки соціально-виховних заходів.
7. Підготувати виступ з доповіддю на підсумковій конференції.
8. Провести аналіз соціально-виховних заходів, що впроваджувалися.
9. Підготувати протоколи діагностичних матеріалів вихованця.
10. Підготувати щоденник студента-практиканта.
11. Підготувати результати практики у вигляді усного звіту з критичним аналізом підсумків практики.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧИВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОЇ) ПРАКТИКИ

<i>№</i>	<i>Види завдань</i>	<i>Кількість балів</i>
I. Виконання соціальної діяльності з вихованцями		Максимальна кількість балів: 40
		з них:
1.1	Вивчення дитячого колективу та складання зразка соціального паспорту класу	1-5
1.2	Розробка сценарію соціально-виховного заходу(№1)	1-10
	Розробка сценарію соціально-виховного заходу(№2)	1-10
1.3	Проведення соціально-виховних заходів	1-10
1.4	Проведення аналізу соціально-виховних заходів, що впроваджувалися	1-5

II. Виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студента		Максимальна кількість балів: 30
		з них:
2.1	Укладання календарно-тематичних планів роботи соціального педагога	1-5
2.2	Розробка алгоритму соціально-виховних заходів	1-10
2.3	Добір навчально-дидактичного, наочного та іншого матеріалу для розробки соціально-виховних заходів	1-10
2.4	Виступ з доповіддю на підсумковій конференції	1-5
III. Заліковий комплект завдань		Максимальна кількість балів: 20
3.1	Протоколи діагностичних матеріалів вихованця	1-20
IV. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми, захист результатів практики)		Максимальна кількість балів: 10
		з них:
4.1	Щоденник студента-практиканта	1-5
4.2	Захист результатів практики у вигляді усного звіту з критичним аналізом підсумків практики	1-5
ВСЬОГО:		100 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУТЬ ЗДОБУВАЧІ

Виконання соціальної діяльності з вихованцями	Виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студента	Заліковий комплект завдань	Оформлення звітної документації	Підсумковий бал
40	30	20	10	100

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

При проходженні виробничої (соціально-виховної) практики студенти готують такі матеріали (після закінчення проходження практики студенти протягом **трьох днів** подають керівнику практики таку документацію):

1. Письмовий звіт про проходження виробничої (соціально-виховної) практики, підписаний безпосередньо керівником від бази практики та завірений печаткою навчального закладу.

2. Щоденник виробничої (соціально-виховної) практики.

3. Комплект матеріалів виробничої (соціально-виховної) практики:

- характеристика на дитячий колектив;
- матеріали анкетування та тестування вихованців з обов'язковим аналізом результатів і висновками щодо проведених форм опитування (не менше 5-ти);
- плани-сценарії проведених соціально-виховних заходів (2 заходи) - (фото або відео фіксація проведених соціально-виховних заходів додається обов'язково).
- виконані індивідуально-дослідні завдання.
- фото-, відео-матеріали про проходження практики;
- презентація про проходження виробничої (соціально-виховної) практики.

ВИРОБНИЧА (ДІАГНОСТИЧНА) ПРАКТИКА

Основною метою виробничої (діагностичної) практики є оволодіння навичками організації та виконання науково-дослідницьких робіт відповідно до вибраної спеціальності; сприяти розвитку творчого мислення, вдосконаленню організаторських, комунікативних і дослідницьких умінь і навичок.

Виробнича (діагностична) практика спрямована на формування навичок діагностичної роботи з клієнтами різних вікових груп. Проходить практика у дитячих притулках, міських кризових центрах, благодійних фондах, загальноосвітніх закладах.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 05. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

ПРН 25. Самостійно проєктувати, організовувати та реалізовувати власні соціальні програми створювати соціально-педагогічні проєкти, виявляти зміст діяльності, що забезпечить запланований результат.

Унаслідок досягнення результатів практичної підготовки здобувачі вищої освіти в контексті змісту *виробничої (діагностичної) практики* мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності (СК))

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Під час виробничої (діагностичної) практики здобувачі вищої освіти виконують наступні завдання:

1. Скласти зразок соціального паспорту досліджуваної групи.
2. Скласти план проведення дослідження з обраної теми.
3. Здійснити аналіз змісту діяльності фахівця із соціальної роботи, її діагностичної складової.
4. Розробити методiku дослідження з обраної теми.
5. Підготувати діагностичний інструментарій для проведення науково-дослідницької роботи.
6. Провести діагностичні дослідження в руслі обраної теми.
7. Підготувати протоколи діагностичних матеріалів щодо методики дослідження в руслі обраної теми.
8. Підготувати презентацію на підсумкову конференцію з критичним аналізом підсумків практики.
9. Підготувати щоденник студента-практиканта.
10. Підготувати звіт щодо проходження виробничої (діагностичної) практики.

**РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧИВ ПІД
ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ДІАГНОСТИЧНОЇ)
ПРАКТИКИ**

<i>№</i>	<i>Види завдань</i>	<i>Кількість балів</i>
<i>I. Планування та проведення діагностичного дослідження</i>		Максимальна кількість балів: 40
		з них:
1.1	Складання зразка соціального паспорту досліджуваної групи	1-10
1.2	Проведення діагностичного дослідження	1-20
1.3	Здійснення аналізу змісту діяльності фахівця із соціальної роботи, її діагностичної складової	1-10
<i>II. Виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студента</i>		Максимальна кількість балів: 30
		з них:
2.1	Складання плану проведення дослідження з обраної теми	1-5
2.2	Розробка методики дослідження з обраної теми	1-10
2.3	Добір діагностичного інструментарію для здійснення діагностичного дослідження в руслі обраної теми	1-10
2.4	Виступ з презентацією на підсумковій конференції з критичним аналізом підсумків практики	1-5
<i>III. Заліковий комплект завдань</i>		Максимальна кількість балів: 20
		з них:
3.1	Протоколи діагностичних матеріалів щодо методики дослідження в руслі обраної теми	1-20
<i>IV. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми, захист результатів практики)</i>		Максимальна кількість балів: 10
		з них:
4.1	Щоденник студента-практиканта	1-5

4.2	Звіт щодо проходження виробничої (діагностичної) практики	1-3
4.3.	Захист практики	1-2
ВСЬОГО:		100 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЄ СТУДЕНТ

Планування та проведення діагностичного дослідження	Виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студента	Заліковий комплект завдань	Оформлення звітної документації та захист	Підсумковий бал
40	30	20	10	100

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

При проходженні виробничої (діагностичної) практики студенти готують такі матеріали (після закінчення проходження практики студенти протягом трьох днів подають керівнику практики таку документацію):

1. Письмовий звіт про проходження виробничої (діагностичної) практики, підписаний безпосередньо керівником від бази практики та завірений печаткою навчального закладу.

2. Щоденник виробничої (діагностичної) практики.

3. Комплект матеріалів виробничої діагностичної практики:

- аналіз змісту діяльності соціального працівника, її діагностичної складової.

- протоколи діагностичних матеріалів щодо методики дослідження в руслі обраної теми.

- методики дослідження та складання плану роботи (пакет методик додається).

- виконані індивідуально-дослідні завдання.

- фото-, відео-матеріали про проходження практики;

- презентація про проходження виробничої (діагностичної) практики.

ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ПРАКТИК

Виконання індивідуальних завдань ставить за мету надбання студентами під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання методичних та організаційних завдань. Виконання індивідуальних завдань активізує діяльність студентів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і рівень професійної самостійності студентів, робить проходження практики більш конкретним та цілеспрямованим. Перелік індивідуальних завдань має зразковий характер, зміст їх конкретизується й уточняється під час проходження практики керівниками з фаху від навчального закладу і бази практики, матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, можуть в подальшому бути використані для виконання курсової роботи, для підготовки доповіді, статті або для інших цілей по узгодженню з кафедрою та базою практики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання: об'ємність та правильність виконання завдань практики, якість оформлення звіту, переконливість відповідей здобувача під час захисту, відгук керівника практики від організації.

Критерії оцінювання результатів практики здобувачів:

- **ступінь** виконання здобувачем завдань практики;
- **якість** знань, виявлених під час навчальної/виробничої практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувача освіти.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧИВ

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Здобувач освіти цілком виконав програму практики, виявив при цьому високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.	90-100	A	Відмінно
Здобувач освіти цілком виконав програму практики, виявив при цьому достатній рівень компетентності. Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи були незначні фактичні або методичні недоліки.	82-89	B	Добре
Здобувач освіти цілком виконав програму практики. Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію, однак в роботі допущено незначні помилки. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки	74-81	C	
Здобувач освіти частково виконав програму практики: відтворив значну частину вивченого матеріалу, виявив базові знання, однак не виказував самостійності під час проходження практики. Документацію надано невчасно або її оформлення не відповідає вимогам	64-73	D	Задовільно
Здобувач освіти частково виконав програму практики: допустив помилки під час проведення, виконання завдань, простежується безвідповідальне ставлення студента до практики.	60-63	E	

Документацію надано повністю, однак її оформлення не якісне або не повне			
Здобувач освіти не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. У такому разі здобувач освіти може повторно пройти практику для доопрацювання невиконаних завдань та її захистити	35-59	FX	Незадовільно
Здобувач освіти абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження практики	1-34	F	

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали програму практики, представили звітну документацію відповідно до встановленої форми та одержали позитивну характеристику керівника від бази практики. Захист підсумків навчальних та виробничих практик бакалаврів здійснюється під час проведення підсумкової конференції у призначений керівником практики термін, у присутності комісії, що призначена завідувачем кафедри. Захист звітної документації з практики здійснюється усно. Під час захисту практики, крім офіційної звітної документації, бакалаври розповідають про свій досвід, який вони набули у процесі проходження практики, особисті міркування та побажання. Підсумкова оцінка за проходження навчальної і виробничої практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівників від бази практики, оцінок методистів від кафедри / факультету та якості оформлення звітної документації. За умови успішного захисту навчальних та виробничих практики ставиться оцінка, яка вноситься в залікову відомість та індивідуальний план студента керівником практики. Оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань, особисто виконаних здобувачем. Мінімальна кількість балів, необхідних для заліку (не менше 60), студент отримує за виконання всіх видів діяльності під час навчальної/виробничої практики. Оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача. Під час визначення рівня академічної успішності при отриманні диплому разом з іншими оцінками здобувача враховуються оцінки за практику.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Віцукаєва К.М. Організаційно-методичні засади формування підготовленості майбутнього фахівця соціономічної сфери до професійної діяльності *Інноваційні технології у підготовці студентів педагогічних ЗВО*: монографія / ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського»; за ред. Л.А. Колбіної. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2021. С. 116 –152.
2. Віцукаєва К.М. Соціальний супровід клієнта : навчальний посібник / уклад. К.М. Віцукаєва. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 320 с.
3. Гавриленко С.О. Особливості ведення службової документації соціального педагога закладу освіти Суми : НВВ КЗ СОІППО. 2022. 48с.
4. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога: навч. посіб для ВНЗ. Видавничий дім «Слово» Київ : 2008. 240 с
5. Зацерковний В.І. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
6. Леонова В. І. Методичні рекомендації з проходження навчальних та виробничих практик для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 231 «Соціальна робота» // Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2022. 35 с.
7. Паскаль О.В. Організація супроводу соціально-педагогічної практики / навч. метод. посібн. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2014. 284 с.
8. Паскаль О.В. Методологія наукових досліджень в соціальній сфері : навчальний посібник. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 291с.
9. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL : <http://www.mon.gov.ua>

2. Міністерство соціальної політики України. URL : [http: //www.msp.gov.ua](http://www.msp.gov.ua).
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайтURL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
5. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>